

Eventyr For Alle

Døden som gudfar

Brødrene Grimm

Døden som gudfar

Det var en gang en fattig mann som hadde tolv barn, og som måtte arbeide dag og natt bare for å klare å gi dem det tørre brød. Da nå det trettende kom til verden, visste han ikke sin arme råd, men løp ut på kongeveien for å be den første og den beste han møtte om å være gudfar for barnet.

Den første han møtte, var den gode Gud. Han visste hva mannen hadde på hjertet, og sa til ham:

«Stakkars mann, jeg har vondt av deg, jeg skal være gudfar til barnet, og jeg skal sørge for det og gjøre det lykkelig på jorda.»

Mannen sa: «Hvem er du?»

«Jeg er den gode Gud.»

«Da vil jeg ikke ha deg til gudfar», sa mannen. «Du gir til de rike og lar de fattige sulte.»

Men dette sa mannen fordi han ikke visste hvor viselig Gud har fordelt fattigdommen og rikdommen i denne verden. Så vendte han seg da fra Vårherre og gikk videre.

Da kom djevelen ham i møte, og sa: «Hva leter du etter? Vil du la meg være gudfar for barnet ditt, så skal jeg gi ham gull i overflod og av all livets lyst.»

Mannen spurte: «Hvem er du?»

«Jeg er djevelen.»

«Da vil jeg ikke ha deg til gudfar», sa mannen. «Du bedrar og forfører menneskene.»

Han gikk videre. Da kom døden gående mot ham på sine magre bein, og sa: «Ta meg til gudfar.»

Mannen spurte: «Hvem er du?»

«Jeg er døden, som behandler alle likt.»

Da sa mannen: «Du er den rette. Du henter den rike så vel

som den fattige, uten forskjell; du skal være mitt barns gudfar.»

Døden svarte: «Jeg vil gjøre barnet ditt rikt og berømt, for den som har meg til venn, han skal ikke mangle noe.»

Så sa mannen: «Neste søndag så skal barnedåpen være. Møt da frem til rett tid.»

Og døden kom som han hadde lovt, og stod fadder til barnet etter all skikk og orden.

Da gutten hadde kommet til skjells år og alder, kom gudfaren hans en dag og bad ham bli med ham. Han tok ham med ut i skogen, viste ham en urt som vokste der, og sa: «Nå skal du få dåpsgaven din. Jeg skal gjøre deg til en berømt lege. Hver gang du blir kalt til en syk, så skal jeg vise meg for

deg. Står jeg ved den sykes hode, så kan du tillitsfullt si at du skal gjøre ham frisk igjen, og gir du ham da noe av denne urten, så kommer han seg. Men står jeg ved den sykes føtter, så er han min, og da må du si at det ikke er noe du kan hjelpe med, og at ingen leger i verden kan redde ham. Men pass på at du ikke bruker urten mot min vilje, det vil kunne koste deg dyrt.»

Det varte ikke lenge, så var den unge mannen blitt verdens mest etterspurte lege. «Han trenger bare å se den syke, så vet han hvordan det står til med ham, om han blir frisk igjen eller om han må dø», sa folk om ham; og de kom fra fjern og nær og henta ham til sine syke, og gav ham så mange penger at han snart var en rik mann.

Men så hendte det at kongen ble syk, og legen ble tilkalt for å se om helbredelse var mulig. Men da han kom bort til senga, så stod døden ved den sykes føtter, og viste at tida hans var omme.

«Om jeg bare kunne lure døden én gang», tenkte legen. «Han vil sikkert ta det ille opp, men siden jeg nå er gudsønnen hans, så ser han vel gjennom fingre med det

allikevel. Jeg tar sjansen!»

Han tok da den syke og snudde ham rundt, slik at døden kom til å stå ved hodet hans istedenfor ved føttene. Så gav han ham av urten, og kongen kom seg og ble frisk og rask igjen.

Men da kom døden til legen. Ansiktet hans var strengt og mørkt, han trua med fingeren og sa: «Du har ført meg bak lyset! Denne ganga skal jeg bære over med det, siden du er min gudsønn, men våger du å gjøre det en gang til, så tar jeg *deg* og går bort med deg.»

Ikke lenge etter ble kongens datter svært syk. Hun var hans eneste barn, og han gråt dag og natt, slik at øynene hans ble helt blinde, og han lot det lyse ut, at den som kunne fri henne fra døden, skulle bli hennes mann og arve land og rike.

Da legen kom til den sykes seng, så han døden stå ved føttene hennes. Han burde hatt advarselen til gudfaren sin i minne, men synet av den vakre kongsdattera, og tanken på den lykken det ville være å bli hennes mann, oppslukte han så at han slo tanken på det andre fra seg. Han så ikke at døden sendte ham et rasende blick, og at han løfta hånda og trua med den magre neven sin. Han løfta den syke opp og la hodet hennes der hvor føttene hennes hadde ligget. Så gav han henne av urten, og snart kom det rødme tilbake i kinnene hennes, og det ble nok en gang liv i henne.

Men da døden så at for andre gang ble han bedratt for det som var hans, gikk han med lange skritt bort til legen og sa: «Nå er det ute med deg. Nå står *du* i neste rekke!» Og dermed greip han ham fast med den iskalde neven sin og førte ham med til ei underjordisk hule.

Der så legen at det brant tusener og atter tusener av lys i uoverskuelige rekker. Noen var store, noen middelsstore, og

noen var små. Hvert øyeblikk slukka det et lys, og andre kvikna til igjen, slik at flammene syntes å hoppe opp og ned i stadig uro og skifting.

«Ser du?» sa døden. «Dette er menneskenes livslys. De store er barna, de middelsstore tilhører ektefolk i deres beste år, de små er oldingene. Men også barn og unge mennesker har ofte bare et kort lite lys.»

«Vis meg mitt livslys», sa legen, i den tro at det ennå var temmelig stort.

Da pekte døden på en liten lysstump, som akkurat trua med å slukne, og sa: «Der er det.»

«Å, kjære gudfar», sa legen mismodig, «tenn et nytt lys for meg, gjør det for min skyld, så jeg kan få glede meg over livet

og kan bli konge og få den vakre kongsdattera til kone.»

«Det kan jeg ikke», svarte døden. «Først må det ene slukne, før jeg kan tenne på et nytt.»

«Så sett det gamle opp på et nytt, så det straks kan brenne videre når dette er ferdig», bad legen.

Da lot døden som om han ville oppfylle ønsket hans. Han henta et nytt stort lys, men han ville hevne seg, og derfor oppførte han seg klossete med vilje da han skulle sette det nye lyset i staken; og det lille lyset falt overende og slukna.

I det samme sank også legen om og var nå selv kommet i dødens hender.

Ordforklaringer

- **gudfar:** mannlig fadder, bærer et barn til dåpen i kirka og skal hjelpe foreldrene med å oppdra barnet i den kristne tro
- **skjells år og alder:** voksen, alder av forstand

Eventyr For Alle.no

Les og hør kjente og ukjent eventyr,
gratis på norsk!

eventyrforalle.no

Tysk folkeeventyr fra samlingene til Jacob Grimm (1785–1863) og Wilhelm Grimm (1786–1859). (Offentlig eiendom - public domain)

Originaltittel: Der Gevatter Tod

Norsk oversettelse: Karl-Robert Rønning

Basert på:

- Norske oversettelsen *Døden som gudfar* av Ingeborg von der Lippe Konow (1860-1929) fra [Grimms eventyr. Første samling, 1897](#) (Offentlig eiendom - public domain)
- Tyske originalteksten fra [Kinder- und Haus-Märchen Band 1, 1857](#) (de.wikisource.org) (Offentlig eiendom - public domain)

Dette verket er lisensiert under følgende Creative Commons lisens: Navngivelse-DelPåSammeVilkår 4.0 Internasjonal. For å se en kopi av denne lisensen, besøk <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.

Illustratør: Karl-Robert Rønning

Dette verket er lisensiert under følgende Creative Commons lisens: Navngivelse-DelPåSammeVilkår 4.0 Internasjonal. For å se en kopi av denne lisensen, besøk <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.